

नव पालय द्यचोऽतस्तिड इति [पा० ६.३.१३५.] संहितायां दीर्घः । किं च हे
अग्ने सुशस्तिभिः शोभनकीर्तिभिः सह यद्वा साधुशिष्टैरथैः कृत्वा आयाहि आगह
किं कर्तुम् बृहता भासा प्रौढेन तेजसा दृशे सर्वान्प्राणिनो द्रष्टुम् दृशे विल्ये चे-
[पा० ३.४.११.] पश्यतेस्तुमर्थो निपातः कीदृशस्त्वं सुशुक्लानिः साधु शुचो रश्मीन्व-
नति सम्भजति सुशुक्लानिः रश्मिप्रसारक इत्यर्थः । आ अग्ने याहीति पदहेदः ॥४१॥

ऊर्ध्व उ पु ण ऊतये तिष्ठा देवो न सविता ।

ऊर्ध्वी वाजस्य सनिता यदञ्जिभिर्वाघद्विर्विह्वयामहे ॥४२॥

का० [१६.३.८.] ऊर्ध्वबाहुः प्राञ्चं प्रगृह्णात्यूर्ध्व उ पु ण इति । प्रसारितबाहुः
प्राञ्चं पिण्डं गृह्णाति ॥ अग्निदेवत्योपरिष्ठादृहती कण्वदृष्टा चतुर्थः पादो द्वादशा-
णीऽन्ये त्रयोऽष्टाणीः सोपरिष्ठादृहती । हे अग्ने नोऽस्माकमूतये रक्षणाय ऊर्ध्व
उ सु तिष्ठ ऊर्ध्व एव सुतरामवस्थितो भव द्यचोऽतस्तिड इति [पा० ६.३.१३५.]
दीर्घस्तिष्ठा इत्यत्र नश्च धातुस्योरुपुभ्य इति [पा० ८.४.२७.] न इत्यस्य णत्वम् ।
क-इव देवो न सविता न इवार्थे सविता देव-इव यथा सविता देव ऊर्ध्वः
सन्नस्मानवति तद्वत् स त्वमूर्ध्वः सन्वाजस्य सनिता अन्नस्य दाता भवेति शेषः षण्णु
दने यद्यस्मात्कारणात् अञ्जिभिर्मन्त्राभिव्यञ्जकैर्वाघद्विः ह्वयवाहकैर्गविभिः सह
त्वा विह्वयामहे विविधमाह्वयामः तस्मादूर्ध्व एव तिष्ठेति पूर्वत्रान्वयः अञ्जति व्य-
क्तीकुर्वन्तीत्यञ्जिनस्तैः यद्वा अञ्जिभिः द्रव्याणां व्यञ्जकैः रश्मिभिः सहितं त्वां वि-
ह्वयामहे कीदृशैरञ्जिभिः वाघद्विः ह्विषां वोहृभिः ॥४२॥

स ज्ञातो गर्भोऽसि रोदस्योरग्ने चारुर्विभृत ओषधीषु ।

चित्रः शिशुः परि तमाऽस्य तून्प्र मातृभ्योऽग्निं कनिक्रदद्वाः ॥४३॥

का० [१६.३.१.] अवहृत्योपरिनाभि धारयन्नश्चप्रभृतीनाभिमन्त्रयते स ज्ञात स्थि-
रो भव शिवो भवेति । पिण्डं नीचैरवतार्य नाभ्युपरि हस्ताभ्यां धारयन्नश्चगर्दभा-
ज्ञान्स ज्ञात इत्यावृत्क्रमेण प्रतिमन्त्रं मन्त्रयते एकैकं पश्यन्नेकैकं मन्त्रं जपतीति
सूत्रार्थः ॥ अथदेवत्या त्रिष्टुप् त्रितदृष्टा । अथमग्नीकृत्य स्तौति हे अग्ने स त्वं रो-
दस्योः द्यावापृथिव्योर्गर्भः सन्निदानीं ज्ञातोऽसि । कीदृशस्त्वं चारुः शोभनः पूज्यः ।